

Assaig Mariona Lladonosa repassa la història de la catalanitat des de la sociologia i descodifica els símbols i imaginaris que en formen part

La forma de la identitat

JORDI AMAT

Una de les preguntes més rellevants de la Catalunya contemporània és la següent: què va passar perquè la Convergència de Jordi Pujol, malgrat que no havia quedat ni primera ni segona a les primeres eleccions de la transició, el 1980 guanyés les primeres autonòmiques? Aleshores podia influir el pànic anticomunista propulsat per l'*agitprop* de Foment del Treball, però és una explicació insuficient. No va ser menys rellevant la implantació comarcal que ja tenien els convergents, articulada pel secretari d'organització del partit. Però hi ha d'haver raons més profundes.

A les seves memòries, millors del que ara es vol reconèixer, Pujol assenyala com a moment decisiu l'afirmació sense prejudicis del seu lideratge sintonitzat amb una sèrie de valors conservadors. Va ser en aquest diari, precisament aquí, el 12 de novembre del 1979 amb l'article "Sant Pançaç, doneu-nos salut i feina". El text sempre m'ha semblat la versió mesocràtica del *Jo vinc d'un silenci* de Raimon. Pujol ha intuït que amb aquelles paraules havia sabut polsar, millor que cap

altre dels seus rivals, el codi civil que configura un nosaltres. No un tot, però sí un nosaltres majoritari.

L'elaboració d'aquest codi de valors durant la postguerra i l'anàlisi dels mecanismes a través dels quals van donar forma a la societat catalana –un dels seus nosaltres

possibles– són el tema d'aquest assaig. Però que el lector no esperi una teorització sobre el pujolisme, establerta ja per Jaume Lorés. En aquest llibre trobarà una reflexió densa sobre com el catalanisme de matriu catòlica va reformular una proposta identitària –una idea de la catalanitat– i la va disseminar. Però diria que la hipòtesi de fons de Mariona Lladonosa –autora ja de l'estudi *La construcció de la catalanitat*– és que la base que va permetre apuntalar l'hegemonia de Pujol va ser la forta capillarització d'aquell imaginari durant el franquisme. Dit d'una altra manera: l'ADN del subjecte polític postulat pel pujolisme mai s'havia explicat tan bé.

Pensant des de la teoria de les ciències socials Lladonosa ha avançat així una passa més en la comprensió de les relacions complexes i conflictives entre identitat

i mite, nació i política. El punt de partida d'aquesta professora de la Universitat de Lleida és inequívoc: "La importància de concebre la (re)creació dels imaginaris com a exercici social, polític en definitiva, d'apropiació dels símbols i les seves representacions per a l'exercici amb el seu discurs del poder". La seva matèria és la producció textual de l'intel·lectual compromès, però no per descobrir el seu discurs crític amb el poder sinó que li interessava tota vegada que aquesta figura de l'intel·lectual creava i recreava una comunitat imaginada.

No llegeix des de la història o la filologia sinó que identifica símbols i imaginaris que descodifica des de la sociologia de la cultura, seguint el magisteri del malaguanyat Joaquim Capdevila i la direcció doctoral de Salvador Cardús. Per això tant útil li és *Notícia de Catalu-*

El catalanisme de matriu catòlica va reformular una proposta identitària i la va disseminar

nya de Jaume Vicens Vives, que interpreta amb una brillantor molt notable, o intervencions públiques d'Escarré, textos clandestins de Benet o Pujol o *Els altres catalans*. Uns i altres no deien ben bé el mateix, però a la fi tots tingueren la capacitat de fer una proposta identitària que va saltar de la pura resistència al projecte total. |

Mariona Lladonosa Latorre

Nosaltres els catalans. Del catalanisme catòlic al pujolisme

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT. 292 PÀGINES. 20 EUROS

Jordi Pujol i Marta Ferrusola el dia del seu enllaç amb l'abat Escarré (1956)

ARXIU